

Estils i nivells d'intervenció en l'animació de grups

1.- Tres tipus de lideratge segons Lewin pag. 1

Resultats resumits d'un estudi experimental realitzat per Lewin i els seus col.laboradors Lippitt i White. En resulen tres estreotipus d'animador molt definits.

2.- Els estils d'animació segons Limbos pag. 2

Partint de l'esquema de Lewin i ampliant-lo amb l'observació - d'un munt de detalls, Limbos ofereix una tipologia molt més àmplia de possibilitats d'exercir l'animació. No ens interessa retenir tots els noms ni tan sols encadrar-los en un tipus, sino tenir una panoràmica de tots els detalls que ens presenta Limbos.

3.- Mètodes de intervenció segons Max Pagés pag. 5

Max Pagés diu que no n'hi ha prou en plantar-se quins tipus - d'intervenció té l'animador, sino que també s'ha de saber a quin nivell intervé. D'aquesta distinció en resulta un enriqui- ment del quadre de Lewin.

4.- Bibliografia

"L'animation des groupes de jeunes dans les activités de loisirs"-
Edouard Limbos - Editions Flaurus.

"L'orientation non-directive en psychothérapie et en psychologie-so-
ciale" - Max Pagés - Ed. Dunod.

Tres tipus de lideratge segons Lewin

	Comportament	Resultats
<u>Autoritari</u>	Dona ordres S'adreça als membres del grup individualment i no en conjunt Detecta els objectius i els procediments Ho controla tot	Eficàcia del grup mentre ell hi és. Desorganització <u>to</u>tal quan no hi és. Competència entre membres Agressivitat a flor de pell Desinterés per la tasca Mort del grup
<u>Democràtic</u>	No dona ordres ni detecta poder Serveix de pont per al diàleg entre els membres del grup Parteix de les iniciatives que afloren en la discussió del grup. Evita la dispersió del grup. Fa una funció d'ajuda.	El grup es va trobant Menys eficàcia immediata que l'autoritari. Profunditat. Satisfacció personal dels membres del grup. Desenvolupament personal Calma, comprensió, ajuda mútua.
<u>"Laissez faire"</u>	Es desinteressa de la tasca, dels objectius, dels procediments i del grup. S'absté d'intervenir o bé ho fa vagament, sense implicar-s'hi. Ho deixa fer tot i no fa res.	Ineficàcia del grup. Els successius fracassos menen al desinterés. Gresca. Agressivitat. Successió de líders en competència.

Els estils d'animació segons Limbos

(ampliació de l'esquema de Lewin)

1.- Estil autoritari

Actitut de l'animador que vol dur el grup al seu propi punt de vista ... generalment centrat sobre el rendiment, l'eficàcia, la rentabilitat, la tasca a fer pels membres del grup.

Tipus:

1.1.- Estil autocràtic

Es la forma extrema: el grup ha de fer absolutament el que vol el cap, - sense que hi hagi cap més alternativa que dir que sí o marxar. Cap solitari, isolat, que no consulta, intolerant amb altres iniciatives, un pel fanàtic, enamorat de l'eficàcia ...

1.2.- Estil paternalista

Intenta "colar" el seu punt de vista fent veure quant lògic, útil, benèfic i necessari és. Normalment apel·la a la seva experiència: "tu encara no hi entens d'aixó; fes-me cas i veuràs qué bé que et va ..."

1.3.- Estil manipulador

Es el de l'animador que no vol afrontar de cara el grup o els individus i prefereix utilitzar mitjans indirectes per a aconseguir el seu objectiu d'obtenir l'adhesió i l'obediència del grup. La seducció personal, la simpatia, l'encant, el "chantage" afectiu són les armes típiques d'aquesta forma d'exercir l'autoritat.

1.4.- Estil despòtic

Com l'autocràtic, concentra tots els poders en la seva persona, però, a diferència d'ell, no es limita a exercir la seva influència sobre la feina del grup i procura estendre-la a tots els àmbits de la seva vida. Tot passa per ell, sovint és perfeccionista i carregat de ..., fantasiós les seves opinions flutuen, no és estrany que li sembli bé el tenir privilegis de qualsevol mena, malfia de tothom excepte d'ell.

1.5.- Estil militarista

Es freqüent a les institucions fortament jerarquitzades i disciplinades. Dona ordres continuament. Disfruta impresionant els altres i no despré—cia cap ocasió de fer-ho: postura, veu, mirada, vestimenta i distintius. Frueix amb una obediència coga i reflexa, incondicional. Es justifica —apel·lant a reglaments i normes rígides. Utilitza tota mena de signes ex—terns: formacions, inspeccions, silenci, recompensos, etc.

2.- Estil "Laissez-faire" (deixar fer)

L'actitut general de l'animador es resumeix en un deixar actuar el —grup segons la seva pròpia fantasia i caprici. Es un pseudo-cap perquè,—de fet, els caps són els nois i ningú no planteja uns límits.

Tipus:

2.1.- Estil demagégic

Es caracteritza per un abandó de l'autoritat al grup amb l'objectiu de —"passar per progr", d'aconseguir la popularitat. Sovint s'acompanya —d'un fer moltes promeses al grup que, així ensibornat, accepta la presón—cia de l'animador i algunes de les seves suggeréncies.

2.2.- Estil "calcos"

Típic dels educadors que no tenen cap mena d'autoritat, que estàn desbor—dats pel grup. Massa bons, o amb déficits de personalitat, són una vícti—ma propiciatòria per als nois que necessiten destruir les figures d'auto—ritat.

2.3.- Estil desemparat

El dels educadors que no saben cap on girar-se perquè estàn desbordats —pel tipus de tasca que se'ls ha encomanat, bé perquè encara no en saben prou, bé perquè són incompetents. Acaben en el desànim i deixen el grup—penjat sobre un buit.

3.- Estil democràtic

Es tracta de l'actitut general que prèn l'animador que, en lloc de centrar-se en sí mateix, es centra en el grup que té al davant.

Dos tipus:

3.1.- Estil cooperatiu

S'orienta a que els membres del grup trobin conjuntament la solució als seus problemes i els mitjans per a assolir els seus objectius. Creu que ell és al servei del grup, dialoga, és tolerant i té una confiança profunda en l'altre. Intenta eliminar l'ús de la pressió, del temor, de la seducció. No necessita el grup per a resoldre els seus problemes personals.

3.2.- Estil elucidador

Consisteix en fer prendre consciència al grup de certes situacions que - està vivint, d'esdeveniments, de relacions interpersonals, d'actituts i de comportaments, i d'intentar fer aparèixer certs elements amagats o - subjacents de la vida del grup per a que se'n prongui consciència.

Té fe en la presa de consciència el més àmplia possible, per part del - grup, d'allò que està vivint perquè creu que, en la mida en que vagi vi - vint plenament, el grup serà capaç d'orientar-se d'una forma més positi - va.

Mètodes de intervenció segons Max Pagés

Partim de dos punts al mateix temps:

1.- Hi ha diferents maneres d'intervenir en el sí d'un grup:

- fent pressió (correspón a l'autoritari de Lewin)
- facilitant i ajudant l'evolució del grup (correspón el democràtic)
- no fent res (correspón al laissez-faire)

2.- Quan s'intervé en el sí d'un grup, es pot fer a un dels dos nivells següents:

- intervenció al nivell d'edificació d'estructures (presentació de valors, objectius, mètodes, etc.), intervenció estructurant.
- intervenció al nivell d'informació al grup sobre la seva pròpia activitat; es la intervenció de l'animador que orienta la seva activitat a informar el grup sobre el que està fent o vivint (rellegiu el punt 3.2 de Limbos).

Això es pot reflexar en un quadra de dues entrades:

Nivell d'intervenció	Forma d'intervenció		
	Pressió	Facilitació	Laissez-faire
edificació d'estructures	Autoritari	Democràtic	Laissez-faire
informació al grup sobre ell mateix	Manipulador	No-directiu	Laissez-faire

Partint de la hipòtesi de que no acceptem ni la pressió ni la distanciació (*laissez-faire*), sembla que hem de centrar la nostra atenció en la columna central del quadre, la que correspon a una forma facilitadora d'intervenció. En aquesta columna hi veiem:

- al nivell d'edificació d'estructures, una intervenció democràtica
- al nivell d'informació al grup sobre ell mateix, una intervenció no-directiva.

Entre els mots "democràtic" i "no-directiu" hi ha unes diferències de significat que és important d'aclarir:

- d'una banda, hi ha el fet de que corresponen a diferents nivells d'intervenció
- d'altra banda, malgrat que en totes dues formes d'intervenció hi ha una actitud de confiança en el grup, aquesta confiança es manifesta de forma diferent:

- en la conducta democràtica hom suposa que els subjectes i el grup són capaços de triar i d'edificar les seves estructures sense dificultats serioses, sense entrar en conflicte amb si mateixos;

les úniques dificultats previstes són d'ordre intel·lectual o racional, no es preveu cap problema d'informació o de comunicació del subjecte o del grup amb si mateix.

- en un mètode no-directiu, al contrari, hom parteix de la hipòtesi de que aquest tipus de problemes existeixen i, en conseqüència, s'intervé en aquest nivell.

Posats en la pràctica, s'ha d'anar trobant un equilibri entre els dos mètodes, ja que hi ha situacions (i moltes) que no exigeixen el rigor i el purisme d'un mètode no-directiu, i altres en les que fora fatal de passar-se pel codós (massa gruixut) d'un mètode democràtic.